

end). Kažem ti sad: napusti svoju apstrakciju, pa tako napuštaš svoje pitanje, ili hoćeš li se čvrsto držati svoje apstrakcije, budi tako konsekventan, pa ako, misleći čovjeka i prirodu kao one koji nisu, misliš, to misli sama sebe kao onog koji nisi, ti koji si ipak i priroda i čovjek. Ne misli, ne pitaj me, jer čim misliš i pitaš, tvoja apstrakcija od bitka prirode i čovjeka nema smisla. Ili, zar si takav egoist da sve postavljaš kao ništa te sam hoćeš biti?

*Možeš mi odvratiti: nije mi do ništenja (Ich will nicht das Nichts . . .setzen) prirode i tako dalje; pitam te za njen akt nastajanja (Entstehungsakt). Kao što anatomia pitam za tvorbu [ili: obrazovanje, Bildung V. S.] kostiju i tako dalje. Time pak što za socijalističkog čovjeka cijela tako zvana svjetska povijest nije ništa drugo nego tvorenje (Erzeugung) čovjeka ljudskim radom, nego bivanje (Werden) prirode za [ili: radi: für: ovdje je na djelu teleo-logijski momenat, svrha, V. S.] čovjeka, ima on, dakle, zorni, neodoljivi dokaz o svome porodu (Geburt) samim sobom, o svom procesu nastajanja. Time što je bitovitost [ili: bitstovovitost, sućtvovitost, sućanstvenost: Wesenhaftigkeit; ta riječ izriče svojstvo nečeg (ovdje: čovjeka, prirode) da se čvrsto drži biti, bitstva i tako dalje, da doista i čvrsto bude (biće), V. S.] čovjeka** i prirode postala praktički, osjetilno zornom, time što su čovjek za čovjeka kao tubitak prirode i priroda za čovjeka kao tubitak čovjeka postali praktički, osjetilno zorni, postalo je praktički nemogućim pitanjem o nekom stranom biću [ili: biti, Wesen, V. S.], o nekom biću [ili: biti, V. S.] nad (über) prirodom i čovjekom — jedno pitanje*

** U izd. MEGA, u Dietza (1955. i 1968), u Thiera = = und der Natur; u H.—J. Liebara i P. Furtha (Cotta Verlag, Stuttgart 1962, str. 607) = in der Natur. Čini nam se da je prva lektura, s obzirom na prethodni i dalji tekst, opravdanija.